



HOEFKENS 5 TE HELMOND

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

LL Vastgoed B.V.
HEL119
7 december 2022

HOEFKENS 5 TE HELMOND

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

Opdrachtgever:	LL Vastgoed B.V.
Projectnr:	HEL119
Rapportnr:	20221207 RAP 2.0
Status:	definitief
Datum:	7 december 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl



© 2020 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
I. Kroes

Verificatie:
R. Janssen

Validatie:
H. van Griensven

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer	7
2	PROJECTGEGEVENS	9
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	9
2.2	Voorgenomen plan	11
3	WERKWIJZE	13
3.1	Vleermuizen.....	13
3.1.1	Werkwijze	13
4	RESULTATEN.....	15
4.1	Vleermuizen per soort	15
4.2	Vleermuizen per functie.....	15
4.2.1	Kraamverblijven en zomerverblijven	15
4.2.2	Foerageergebieden en vliegroutes	15
4.2.3	Paarverblijven en winterverblijven.....	16
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGRENEN	17
5.1	Vleermuizen.....	17
5.1.1	Kraamverblijven	17
5.1.2	Foerageergebieden en vliegroutes	17
5.1.3	Paarverblijven, zomerverblijven en winterverblijven	17
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING.....	19
6.1	Toetsing aan de wet	19
6.2	Volledigheid inventarisatie	19
7	CONCLUSIES.....	21
7.1	Vleermuizen.....	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om het bedrijfspand aan de Hoefkens 5 in Helmond te slopen en op deze locatie 31 grondgebonden woningen te realiseren. Hierdoor zal deze locatie een nieuwe bestemming krijgen.

Als onderdeel van de realisatie, om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen, is op 27 december 2021 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het onderzoeksgebied mogelijk geschikt is voor vleermuizen.

Door de sloop van het kantoorpand kunnen mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verdwijnen.

1.2 Doelstelling

Het doel van het nader vleermuisonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke functie het bedrijfspand heeft voor vleermuizen.

Het onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het onderzoeksgebied?
- Welke functies heeft het onderzoeksgebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit nader vleermuisonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven.
- In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd.
- In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten.
- In hoofdstuk 6 wordt de toetsing aan de Wet natuurbescherming beschreven.
- In hoofdstuk 7 worden de conclusies en enkele aanbevelingen weergegeven.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt in de bebouwde kom, op het industrieterrein De Hoefkens, in Helmond (provincie Noord-Brabant). Het onderzoeksgebied, weergegeven op afbeelding 1, ligt in het zuidwestelijk deel van de stad aan de rand van een woonwijk, in een klein industriegebied. Het gebied is kadastraal bekend als Helmond, sectie T, nummers 5977, 5978 en 5979.

Het onderzoeksgebied zelf bestaat uit een laag bedrijfspand, opgebouwd met een stalen frame en plaatwerk afscheidingen, en met een aangebouwd stenen kantoor, van de voormalige Panhuizen Graveerindustrie. Het terrein is voor het grootste deel bestraat, met enkele kleine perkjes met lage houtige beplanting en wat bomen en struiken rondom het kantoor. Achter het bedrijfspand is een fietsenstalling met een beukenhaagje erlangs, en een klein grasveldje er achter. Aan deze zuidzijde ligt, achter het onderzoeksgebied een strook met bomen en struiken die waarschijnlijk bij de achtertuinen behoren van woningen aan de Noord Parallelweg. In afbeelding 2 - 9 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Bedrijfsgebouw met plat dak en muren opgetrokken uit plaatwerk
- Stenen kantoorgebouw
- Bestrating
- Lage houtige beplanting met sierstruiken en boompjes
- Beukenhaag
- Coniferenhaag



Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ster en rood omlijnd op een luchtfoto (bron: Google Maps).

2.2 Voorgenomen plan

Het voornemen bestaat om de gehele bebouwing te slopen en er 31 grondgebonden woningen te realiseren.

Afbeelding 10 geeft een impressie van de toekomstig gewenste situatie



Afbeelding 2. Impressie van de toekomstig gewenste situatie.

3 WERKWIJZE

3.1 Vleermuizen

3.1.1 Werkwijze

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuisenprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de exacte locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment, en van een Pulsar Helion XP 38 warmtebeeldcamera.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden;
- Paarverblijven;
- Kraamverblijven
- Zomerverblijf

Het kantoorpand is ongeschikt voor massawinterverblijven. Dit kantoor pand bestaat uit gemetselde laagbouw, met alleen een voornamelijk glazen bovenverdieping. Het is al lange tijd niet meer in gebruik en is onverwarmd. Het grootste deel van het gebouw bestaat uit een grote bedrijfshal met een plat dak, waarbij de muren van plaatwerk zijn en geen mogelijkheden bieden voor vleermuizen. Alleen het lage kantoorgebouw heeft gemetselde muren, en is geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. In dat kantoor zijn geen open stootvoegen, er is alleen een opening bij de regenpijp aan de oostkant van het gebouw en er zijn langs de dakrand boeiborden die mogelijk ingangen kunnen hebben voor vleermuizen. (zie foto's in de bijbehorende flora en fauna QuickScan).

Er zijn in het voorjaar 2022 drie veldinventarisaties geweest.

De eerste voorjaarsveldinventarisatie vond plaats op 30 mei 2022 's avonds na zonsondergang. Er is lopend geïnventariseerd rondom het pand, maar met name rondom het kantoor, daar waar mogelijke invliegopeningen aanwezig zijn. Verder is er geïnventariseerd aan de straatkant, en achter het pand, bij de bomenrij aan de zuidkant van het onderzoeksgebied, in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Op 31 mei 2022 is 's ochtends voor zonsopkomst een tweede inventarisatie uitgevoerd, wederom op dezelfde plaatsen als het eerdere onderzoek. Daarnaast is wederom rondom het onderzoeksgebied rondgelopen en geïnventariseerd. Er is tijdens het ochtendonderzoek specifiek gelet op mogelijk invliegende exemplaren van gewone dwergvleermuizen. Een derde inventarisatie is 's avonds tijdens en na zonsondergang uitgevoerd op 2 juli 2021. Hierbij is op dezelfde wijze te werk gegaan dan bij het avondonderzoek op 30 mei. Er is wederom geïnventariseerd verschillende plekken rondom het kantoorpand, rondom de grote bedrijfshal, en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

In de nazomer van 2022 zijn er twee veldinventarisaties geweest, na zonsondergang. De eerste nazomerinventarisatie was op 28 augustus 2022. De tweede op 18 september 2022. In de nazomer is er lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, o.a. rondom het kantoor, rondom de hal en achterliggende bomenrij en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Gezien de grootte van het onderzoeksgebied, en de relatief geringe mogelijkheden binnen het onderzoeksgebied voor vleermuizen, zijn de onderzoeken uitgevoerd door een ecologisch deskundige.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1, Gegevens weersomstandigheden per onderzoeksrond

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
30-05- 2022	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	21.45 -24.00	05.27/ 21.47	Wind gemiddeld 1 Bft Vrijwel geheel onbewolkt Geen neerslag	11,4 °C
31-05- 2022	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	03.25 -05.30	05.26/ 21.48	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	12,3 °C
02-07- 2022	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	22.00 -24.00	05.25/ 22.02	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	18,3 °C
28-08- 2022	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.30-01.30	06.45/ 20.36	Wind gemiddeld 2 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	17,5 °C
18-09- 2022	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.30-01.30	07.19/ 19.48	Wind gemiddeld 3 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	11,0°C

4 RESULTATEN

4.1 Vleermuizen per soort

Er is in totaal een soort vastgesteld, te weten de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Er zijn tijdens de voorjaarsonderzoeken zeer weinig vleermuizen binnen het onderzoeksgebied aangetroffen. De eerste avond zijn er in het geheel geen vleermuizen waargenomen binnen het onderzoeksgebied, niet uitvliegend maar ook niet foeragerend of passerend. Er werd uitsluitend op de parkeerplaats ten oosten van het onderzoeksgebied een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis aangetroffen. Hetzelfde geldt voor het ochtendonderzoek op 31 mei 2022, geen vleermuizen binnen het onderzoeksgebied en een enkele gewone dwergvleermuis foeragerend op de parkeerplaats ten oosten van het onderzoeksgebied. Tijdens het tweede avondonderzoek was er iets meer vleermuisactiviteit langs de randen, er werd gefoerageerd op de parkeerplaats naast het onderzoeksgebied en ook werd er gefoerageerd door een gewone dwergvleermuis bij de randen aan de zuidkant, bij de bomenrij langs achter de fietsenstalling, langs de achtertuinen van de woningen aan de Noord Parallelweg.

In het najaar 2022 werd er op beide inventarisatieavonden bij een van de achtertuinen van de woningen langs de Noord Parallelweg, in de zuidoosthoek van het onderzoeksgebied regelmatig gebalst door een gewone dwergvleermuis. Dit duidt op een paarverblijfplaats in de directe omgeving. Gezien het feit dat deze gewone dwergvleermuis dicht bij de rand van het onderzoeksgebied bleef en overduidelijk geen binding had met het gebouw, maar wel met het pand dat grenst aan het onderzoeksgebied, op de oostkant van het kantoorpand, het pand met het adres Noord Parallelweg 23 moet aangenomen worden dat deze baltsende gewone dwergvleermuis zijn paarplaats heeft in het huis aan de Noord Parallelweg 23, en niet in het kantoorpand binnen het onderzoeksgebied.

Mannetjes van de gewone dwergvleermuis vliegen al baltsend rond, vlak in de buurt van hun paarverblijfplaats, om die reden is het lastig om de exacte locatie van zo'n paarverblijf aan te wijzen, maar deze baltsende gewone dwergvleermuis had aantoonbaar een binding met het pand met het adres Noord Parallelweg 23, en zeker niet met het kantoorgebouw. Gesteld kan worden dat binnen het onderzoeksgebied zelf geen paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is.

Verder werd er op beide avonden in de nazomer van 2021 aan de oostzijde langs de bomen aan de parkeerplaats, ten oosten van het onderzoeksgebied gefoerageerd door een gewone dwergvleermuis.

4.2 Vleermuizen per functie

4.2.1 Kraamverblijven en zomerverblijven

Er zijn in het voorjaar 2022 geen kraamkolonies aangetroffen. Er werd op geen enkel moment rond het kantoorpand of op de overige delen van het onderzoeksgebied tijdens de nachtelijke waarnemingen in het voorjaar zwermgedrag waargenomen, en eveneens geen in- of uitvliegers. In het kantoorpand, en in de bedrijfshal zijn geen kraamkolonies van vleermuizen aanwezig.

4.2.2 Foerageergebieden en vliegroutes

Er zijn langs de randen van het onderzoeksgebied foerageergebieden aanwezig van de gewone dwergvleermuis. Dit betreft met name de bomen langs de parkeerplaats ten oosten van het onderzoeksgebied en de zuidkant langs de achtertuinen aan de zuidkant van het onderzoeksgebied.

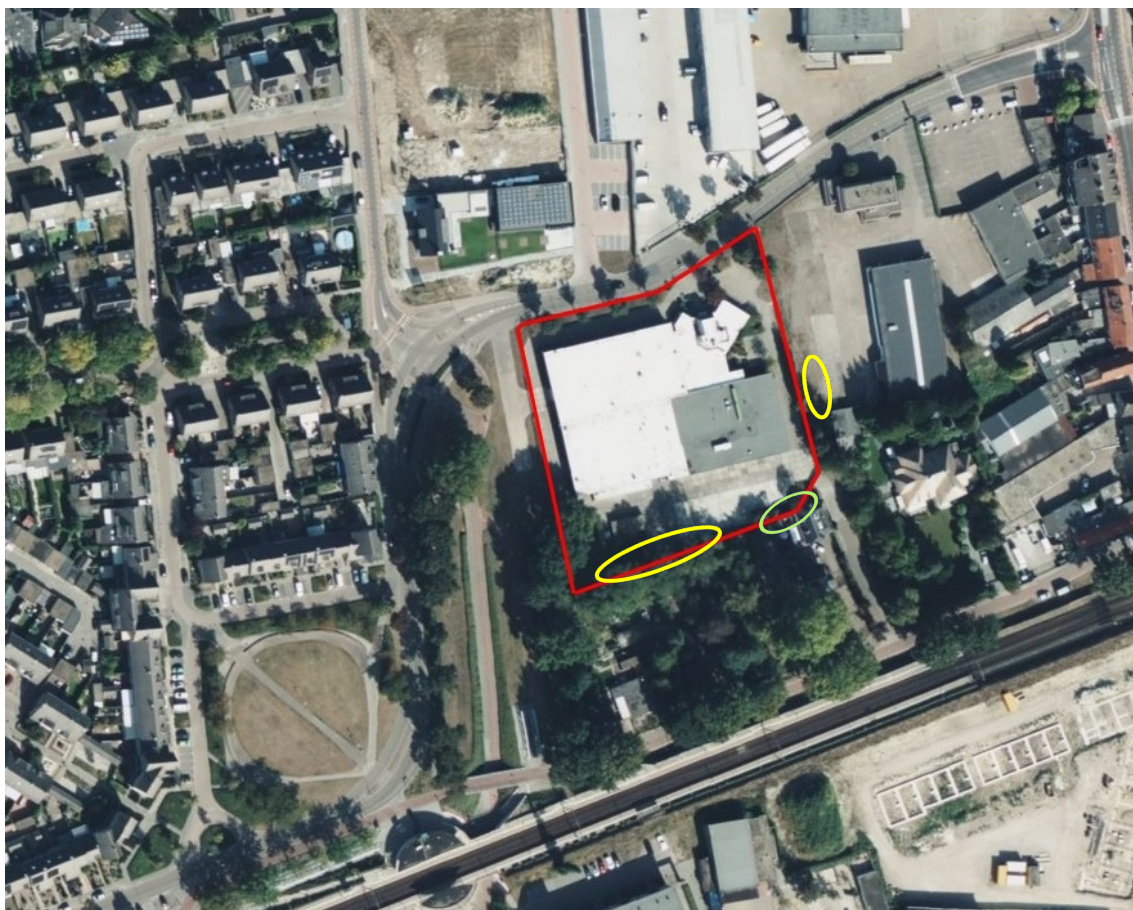
Er zijn in het voorjaar geen passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen en rondom het onderzoeksgebied. De geleidende elementen, zoals de beplanting langs het onderzoeksgebied aan de oostkant en zuidkant van het onderzoeksgebied, blijven intact.

4.2.3 Paarverblijven en winterverblijven

In het najaar werd een baltende gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de zuidoosthoek van het kantoorpand aangetroffen. Deze had echter geen binding met het kantoorpand en de overige bebouwing binnen het onderzoeksgebied.

Baltende gewone dwergvleermuizen vliegen baltend rond in de buurt van hun paarverblijfplaats. Gezien het baltsgedrag van deze gewone dwergvleermuis, is het meest aannemelijke paarverblijf te vinden in de bebouwing van het adres Noord Parallelweg 23.

De bebouwing is ongeschikt voor massaverblijven, er is dan ook op 28 augustus rond middernacht geen sprake geweest van zwermgedrag van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de te slopen bebouwing. Er is met zekerheid geen massawinterverblijfplaats aanwezig.



Afbeelding 3. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omlijnd). De gele ovalen geven aan waar zich foerageergebieden van de gewone dwergvleermuis bevinden. De groene ovaal geeft aan waar een paarterritorium van de gewone dwergvleermuis aanwezig is.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

5.1 Vleermuizen

5.1.1 Kraamverblijven

Er is binnen het onderzoeksgebied geen sprake van een kraamplaats in het kantoorpand aan de Hoefkens 5 in Helmond. Er gaan in geen geval kraamplaatsen verloren door de ingreep.

5.1.2 Foerageergebieden en vliegroutes

Het zuidelijk deel van het parkeerterrein achter de bedrijfshal fungeert, met name langs de randen van het terrein, als foerageergebied. Ook fungeert de rij coniferen aan de oostkant, op de parkeerplaats als foerageergebied. Het gaat hier echter niet om essentiële foerageergebieden. Daarnaast blijven de bomen ten zuiden van het onderzoeksgebied intact. Er blijft ruim voldoende foerageergebied aanwezig voor de gewone dwergvleermuis, met het uitvoeren van de ingreep. Er verdwijnt om die reden geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Het kantoorpand en de bedrijfshal fungeren niet als lijnvormig element, en ook de bomenrij aan de zuid- en oostkant van het onderzoeksgebied fungeren niet als essentiële vliegroute. Er is geen essentiële vliegroute aanwezig voor vleermuizen. Er verdwijnen door de ingreep geen essentiële foerageergebieden of essentiële vliegroutes

5.1.3 Paarverblijven, zomerverblijven en winterverblijven

Er zijn binnen het kantoorgebouw en de bedrijfshal geen paarverblijven van de gewone dwergvleermuis of een andere vleermuissoort aanwezig. Er is eveneens geen zomerverblijf van een vleermuis aanwezig binnen de bebouwing. Er is evenmin sprake van een massawinterverblijf of een klein winterverblijf. Er verdwijnt door de ingreep geen zomer- of paarverblijf en eveneens geen winterverblijf.

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

6.1 Toetsing aan de wet

Door de ingreep gaan geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of een andere vleermuissoort verloren, door de sloop van de bebouwing aan de Hoefkens 5 in Helmond. Hierdoor is er geen risico op overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het treffen van mitigerende maatregelen, zoals het voorkomen van verstoring tijdens de sloop en het bouwen van de woningen en appartementen in toekomstige situatie is niet aan de orde. Wel is het van belang om tijdens de ingreep met name het paarverblijf in de bebouwing van de Noord Parallelweg 23 lichtschuw te houden, in verband met mogelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis.

Als bij de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de in de buurt aanwezige paarverblijfplaats, zal de Wet natuurbescherming niet overtreden worden.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de aanwijzingen van het vleermuisprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging, kan worden gesteld dat het onderzoeksgebied afdoende is geïnventariseerd voor vleermuizen.

6.2 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methodes en inspanningen is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht) van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vleermuizen. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden voor het vaststellen van vaste rust en verblijfplaatsen, zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute(s).

7 CONCLUSIES

7.1 Vleermuizen

Er gaan door de ingreep geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of andere vleermuissoorten verloren.

Indien rekening gehouden wordt met het lichtschuw houden van de paarverblijfplaats in het naburige pand op Noord Parallelweg 23, worden geen vleermuizen verstoord door de werkzaamheden, voor wat betreft in de omgeving aanwezige paarplaatsen en foerageergedrag. Overige passende maatregelen zijn niet nodig. Het onderzoeksgebied fungeert niet als essentieel leefgebied of essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis of andere soorten vleermuizen.

De ingreep leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

BRONNEN

- BJJ12, 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Dietz C., A. Kiefer 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Algemene websites

- www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving en soortenstandaarden)
- www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
- www.vleermuizenindestad.nl

